

Dwumiesięcznik Fundacji Anny Florek

CZAS DZIECIŃSTWA

Numer 13 (Wrzesień-Październik 2022)

Temat numeru:

Adaptacja w przedszkolu

ISSN 2720-0795

Czasopismo bezpłatne

To już 13 numer naszego czasopisma. Ukazuje się już po wakacjach, ale dla tych, którym trudno pogodzić się z faktem nazbyt szybkiego zakończenia czasu wypoczynku mamy garść wspomnień z tego okresu. Do tego pomysł na wrześniową, weekendową wycieczkę, podczas której można poczuć się jak na wakacjach. Oczywiście nie należy jej planować w drugą sobotę września, bo wtedy zapraszamy wszystkich przyjaciół, Fundacji CZAS DZIECIŃSTWA oraz absolwentów i dzieci obecnie uczęszczające do Społecznego Przedszkola Integracyjnego (oczywiście wraz z rodzinami) na spotkanie integracyjne, które tradycyjnie odbywa się w ogrodzie przy ul. Wolumen 3.

W tym numerze znajdziecie też Państwo informacje, podpowiedzi i materiały wspierające adaptację dzieci w przedszkolu. Wiele osób może myśleć, że problemy z tą nową sytuacją mają jedynie dzieci. Dzięki artykutowi naszej przedszkolnej psycholog będziecie mogli Państwo zobaczyć jak pomóc sobie samym, bo dla Was to też jest trudny czas.

Zachęcam też do przeczytania jak zrobić ser biały z mleka w ciągu 20 minut. Aktywność tę można przeprowadzić zarówno w domu jak i w przedszkolu.

Zgodnie z sugestiami, które wyrazili nasi czytelnicy powstał nowy dział z pomocami do nauki języka ukraińskiego. W tym numerze jest też pierwszy artykuł z cyklu „Polska blisko i daleko”. Można w nim przeczytać, co ciekawego jest w Pomiechówku. Niestety proponowana przez Państwa nazwa „Piękna nasza Polska cała” jest już zarezerwowana i musieliśmy wymyślić coś nowego. Czekamy wciąż na Państwa publikacje o ciekawych książkach dla dzieci i o podróżach oraz na rozmowy o trudach bycia rodzicem.

A co nowego w Fundacji? Mamy dwie nowe nauczycielki w fundacyjnym przedszkolu i możecie być Państwo pewni, że w kolejnych numerach znajdą się wywiady z nimi. Ruszają też popołudniowe zajęcia dodatkowe.

W tym numerze

Refleksje na temat	4
Anna Florek pisze o zmianach w przedszkolu.	
Wakacyjne wspomnienia	7
Marcin Dębiński opowiada o zajęciach podczas Lata w Fundacji.	
Rozmowy z rodzicami	10
Jakie oczekiwania mają rodzice dzieci nowoprzyjętych do przedszkola.	
Materiały dodatkowe	11
Historyjka społeczna o adaptacji w nowej grupie.	
Eksperymentujemy!	14
Marcin Dębiński pokazuje jak szybko zrobić ser biały z dziećmi.	
Co nam w duszy gra	16
Adam Dąbrowski opowiada o ciszy.	
Gra planszowa „Nasze zasady”	19
Gra planszowa na temat przestrzegania zasad w sali przedszkolnej.	
Polska blisko i daleko	22
Atrakcje Pomiechówka koło Warszawy.	
Dyrektorskim okiem	24
Anna Gromadzka podpowiada jak pomóc dzieciom w adaptacji.	
Okiem psychologa	27
Monika Rosińska pisze postawach rodziców związanych z adaptacją ich dzieci.	
Znalezione w sieci	30
Wspólne materiały Centrum Nauki Kopernik i ESERO.	
Вивчаємо польську мову Uczymy się ukraińskiego	31
Oznaki jesieni Прикмети осені.	
Kalendarz	36
Poważne i niepoważne okazje we wrześniu i październiku.	

BĘDZIE TROCHĘ INACZEJ ...

CZYLI O ZMIANACH W PRZEDSZKOLU PO WAKACJACH

Zmiany są wpisane w życie każdego człowieka i każdej instytucji. Zmiany są czasem radosną niespodzianką ale zwykle są wyzwaniem oraz szansą na rozwój i kreowanie nowej rzeczywistości. Na uczestników zmiany zawsze czekają nowe zadania i nowe role.

Co czeka we wrześniu naszych przedszkolaków?

Sala do zajęć ruchowych

W tym roku, po kilku latach "odzyskaliśmy" salę do zajęć ruchowych. Dzięki tej zmianie wrócimy do wcześniejszej, organizacji naszej przedszkolnej codzienności, znanej naszym absolwentom i dłużej zatrudnionym u nas pracownikom. Dla obecnych przedszkolaków i nowych rodziców, pracowników ta zmiana przyniesie dużo nowości! Muzyka, gimnastyka i rytmika już nie będą odbywały się w salach dzieci. Będzie miejsce na zabawy ruchowe, na tworzenie wielkich klockowych budowli i realizację pomysłów wymagających większej przestrzeni. Wspaniała zmiana, do której trzeba się przyzwyczaić, którą będzie można wykorzystać dla urozmaicenia codzienności i rozwijania kreatywności naszych

przedszkolaków. A co rzeczywiście się w związku z tą zmianą zadzieje - zobaczymy. To zależy od dorosłych i dzieci.

Nowe dzieci w grupie

We wrześniu każdego roku przedszkolaki spotykają nowe, mało znane dzieci (w przypadku zerówki) albo zupełnie nieznanne (to w przypadku grup przedszkolnych). Tej zmiany doświadczają dzieci każdego roku. Szczególnie ważne jest to w odniesieniu do grup przedszkolnych. Odejście z grupy najstarszych dzieci i przyjście nowych, zwykle młodszych wiąże się z przeorganizowaniem ról przedszkolaków pozostających w grupie. Jest to bardzo ważny element programu naszego przedszkola. Wynika z mojego przekonania, że grupa przedszkolna zróżnicowana wiekowo jest naturalnym dobrodziejstwem, sprzyjającym rozwojowi społecznemu i emocjonalnemu dzieci. Wzorem jest rodzina, w której pojawienie się kolejnego dziecka wiąże się z nowymi zadaniami i nowymi rolami dla starszego rodzeństwa.

Nowa sytuacja w grupie może u dzieci wywołać różne uczucia i spostrzeżenia, które będą sygnalizować dorosłym, a przede wszystkim rodzicom: od zdziwienia (nie pamiętają, że rok, dwa lata wcześniej też były nieporadne) po uczucie sprawczości, dorostłości ale też czasami niesprawiedliwości, zazdrości.

„Jestem już duża/y i wszystko umiem zrobić sam/a.”

„Zosia nie wie nawet gdzie jest łazienka.”

„Anielka, nie umie ani jeść, ani się ubrać.”

„Pani w ogóle się ze mną nie bawiła, tylko cały czas z tym nowym Jasiem.”

I tu jest miejsce na wyjaśnienia, na naukę i kształtowanie pożytecznych i przyjaznych zachowań przedszkolaka. Powinniśmy to czynić wszyscy: wychowawcy, rodzice, dziadkowie. Jest to czas na kształtowanie między innymi postawy:

- opiekuńczości – *„Ty już szybko się ubierasz, pomóż Małgosi.”*

- wyrozumiałości – „Krzyś jeszcze jest mały i dopiero się uczy, pokaż mu jak to się robi.”

- radzenia sobie z zazdrością – „Pani na pewno ciebie widzi i o tobie pamięta ale mały Jaś bardzo jej potrzebuje.”

- samodzielności – „Spróbuj sam/a zorganizować sobie zabawę i zaproś do niej inne dziecko ty to potrafisz!”

Dzięki przeorganizowaniu grupy dziecko otrzymuje komunikat: **otoczenie zaspokaja nie tylko twoje potrzeby ale też potrzeby innych a bywa, że przede wszystkim innych.**

Warto, by rodzice inicjowali rozmowy z dzieckiem na temat zmian w grupie, by pomóc mu odnaleźć swoje miejsce oraz rolę w nowej sytuacji i otworzyć je na potrzeby najmłodszych przedszkolaków.

Jeśli dziecko bardzo przeżywa tę sytuację, ma poczucie krzywdy, pominięcia i nieszczęśliwie przychodzi do domu należy jak najszybciej wspólnie z wychowawcami wyjaśnić i wesprzeć je w osiąganiu nowych ważnych umiejętności w relacjach z ludźmi, budowaniu poczucia swojej sprawczości, niezależności oraz kształtowaniu uważności i życzliwości w relacjach z rówieśnikami i dorosłymi. Właśnie w okresie przedszkolnym człowiek uczy się postrzegania siebie i innych oraz budowania więzi emocjonalnych i społecznych. Pomóżmy naszym przedszkolakom dobrze wykorzystać ten czas.

Anna Florek

psycholog, dyrektor, twórca autorskiego programu edukacyjno-wychowawczego przedszkola, autorka licznych publikacji na temat integracji, edukacji przedszkolnej i współpracy z rodzicami. Rzeczoznawca MEN i ekspert ORE (dawniej CMPP-P), Kuratorium Mazowieckiego. Prowadzi wykłady i ćwiczenia na warszawskich uczelniach (UKSW, UW, APS). Wielokrotnie nagradzana medalami za swoją działalność na rzecz edukacji i integracji.

13 LIPCA – PRODUKUJEMY SER BIAŁY

W tym roku podobnie jak w poprzednim Fundacja CZAS DZIECIŃSTWA zorganizowała wakacyjne zajęcia dla dzieci uczęszczających do Społecznego Przedszkola Integracyjnego. 13 lipca miałem przyjemność prowadzić dla dzieci zajęcia o produkcji mleka. Rano zaczęliśmy od kolorowania obrazków krowy i konia. Są to ssaki, więc oba zwierzątka dają mleko. O ile picie krowiego mleka i produkowanie z niego przetworów nie budziło u dzieci zdziwienia, to już z końskim mlekiem było inaczej. A przecież mieszkańcy centralnej Azji od dawna piją je i robiony z niego kumys. Jednak duże większe wrażenie na dzieciach wywoływało animowanie ich prac w programie Quiver. Dzięki użyciu tej aplikacji dzieci na własne oczy zobaczyły, że oplota się dokładnie kolorować prace. Komu się to udało miał zwierzęta w swoim kolorze a kto zrobił to niedokładnie, ten miał zwierzęta z białymi plamami lub kreskami. Po śniadaniu zajęliśmy się produkcją sera. O tym jak go stworzyć w kilkanaście minut i to nawet z mleka UHT przeczytacie Państwo w tym numerze w dziale Eksperymentujemy! Potem doprawialiśmy go do smaku przyprawami – cynamonem, koperkiem i bazylią. Ci,

którzy akurat nie uczestniczyli w zajęciach kuchennych mogli sobie poćwiczyć przeliczanie grając w planszówkę „Idzie Grześ przez wieś” lub doskonalać pamięć przy memo.

Przed obiadem dzieci udały się na plac zabaw. Wspinaniu, skakaniu, bujaniu się i szukaniu skarbów nie było końca.

Po obiedzie dzieci zaczęły wycinać i sklejać papierowe modele gospodarstw rolnych. Oczywiście z krowami, owcami i kozami, które dają nam w Polsce mleko.

Pod koniec dnia przedszkolaki zmierzyły się z wyzwaniem „(O)Błędnej bajki” oraz same sprawdziły jak poradzę sobie podczas „Bajki-Wyzwania”. W pierwszym przypadku dzieci miały za zadanie wykryć wszystkie specjalnie umieszczone pomyłki w bajce „Jaś i Małgosia” a w drugim wymyśleć słowa, których nie uda mi się wpleść w treść bajki „Stoliczku nakryj się”. Aktywność zakończyła się remisem, gdyż dzieci znalazły wszystkie błędy a mi udało się dodać wszystkie ich propozycje do drugiej bajki a jednocześnie zachować w niej główną nić fabuły.

O innych atrakcjach w trakcie Lata z Fundacją przeczytacie Państwo na fanpage'u naszej fundacji lub klikając linki:

| [Relacja z 1. Tygodnia zajęć](#) | [Relacja z 3. tygodnia zajęć](#) |

Trening Umiejętności Społecznych

Zapraszamy dzieci w wieku 5-6 lat, którym trudno poradzić sobie w sytuacjach społecznych – głównie w środowisku przedszkolnym.

Zajęcia TUS prowadzone są wg programu autorskiego w oparciu o trening umiejętności społecznych Goldsteina uzupełnionego o Dialog Motywujący, Teorię Umysłu oraz Stosowaną Analizę Zachowania.

Trening jest 3-miesięcznym zamkniętym cyklem zajęć. Zajęcia odbywają się raz w tygodniu i trwają 75 min. Liczebność grupy wynosi 6 osób.

Więcej informacji pod adresem:

<https://www.czasdziecinstwa.com.pl/terapia/tus/>

Jakie są oczekiwania rodziców naszych nowych przedszkolaków? Korzystając z ładnej sierpniowej pogody oraz obecności mam i tatusiów podczas ostatnich dni sierpnia w przedszkolnym ogródku zadaliśmy to właśnie pytanie naszym rozmówcom.

Rodzice i starsza siostra Adasia

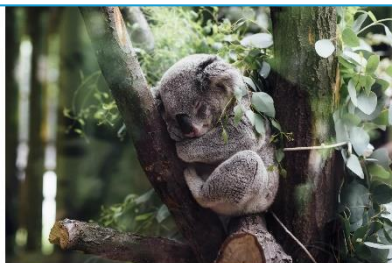
Przede wszystkim wybierając przedszkole dla Adasia kierowaliśmy się panującą tu atmosferą. Mamy komfort psychiczny, bo jesteśmy przekonani, że będzie w przedszkolu dobrze zaopiekowany. Wiemy, że będzie się tu dobrze czuł a przez to i my będziemy mieć poczucie bezpieczeństwa i pewność, że nasze dziecko znajduje się w dobrym miejscu. Będzie miał zorganizowany czas, cudownych opiekunów, ciekawe zajęcia. Nauczy się samodzielności. Zacznie się socjalizować, nauczy się czekać na swoją kolej. Nauczy się poszanowania czyjejs własności. Będzie miał swój czas i swoją przestrzeń życiową – odrębną od tej, którą ma w domu z nami. Nauczy się relacji z innymi ludźmi, którzy nie zawsze będą mu ustępować. Wiemy, że ten czas zaprocentuje zarówno w rozwoju społecznym jak i edukacyjnym. My jesteśmy o to spokojni.

Mama Aleksandra

Przede wszystkim mamy nadzieję na szybką adaptację. A najbardziej zależy nam na relacjach z rówieśnikami. Chcemy, aby spędzał czas z innymi dziećmi i chętnie się ze wszystkimi bawił.

Opowiadanie dla dzieci, które zaczynają przedszkolną przygodę.

Cześć, mam na imię Bami.
Gdy się urodziłem ważyłem tyle, co łyżeczka cukru.
To bardzo mało.

Moim mieszkankiem była torba na brzuchu mojej mamy.
Było w niej ciepłutko i przytulnie.

Mogłem w niej jeść, kiedy tylko naszła mnie ochota lub poczułem głód. Mogłem się w niej bawić w przytulanie mamy, robić fikołki, wyglądać z torby i podróżować z mamą. A jak się zmęczylem po prostu zasypiałem. I tak dorastałem.

Uczyłem się nowych rzeczy i stawałem się coraz większy, aż w końcu w torbie mamy zaczęło brakować mi miejsca na zabawę.

Byłem gotowy, żeby wyjść na zewnątrz. Jednak jeszcze nie potrafiłem sam sobie radzić i dlatego cały czas byłem z mamą. Trzymałem się jej futerka.

Ona zabierała mnie ze sobą wszędzie. Wspólnie spacerowaliśmy po naszym wspólnym domku - eukaliptusie. Wspólnie jedliśmy posiłki. Wszystko robiliśmy razem.

Tak dorastałem, uczyłem się nowych rzeczy i stawałem się coraz większy.

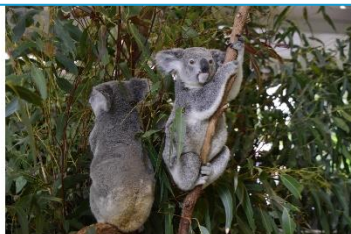
Pewnego dnia mama powiedziała mi, że już jestem na tyle duży, aby pójść do przedszkola. Przedszkole to miejsce, w którym małe koale mogą się bawić z innymi małymi koalami i uczyć się wielu ciekawych rzeczy. W przedszkolu są dorośli, którzy się opiekują małymi koalami i pomagają im.

W dniu, w którym miałem pójść po raz pierwszy do przedszkola bardzo się bałem. Myślałem, że nie będzie mojej mamy i zostanie sam.

Mama powiedziała mi, że będzie razem ze mną, aż będę gotowy zostać sam w przedszkolu. Poszliśmy wspólnie do przedszkola - ja i moja mama. Mama towarzyszyła mi przez cały czas. Pomogła mi przebrać się w szatni i razem weszliśmy do sali.

Wszystko tam było dla mnie nowe - Pani, Pan, dzieci oraz zabawki. Nie wiedziałem, co mam robić. Pani podeszła do mnie i powiedziała, gdzie mogę zostawić moje rzeczy oraz pokazała zabawki. Trochę się bałem, ale mama była obok mnie i to mi pomagało.

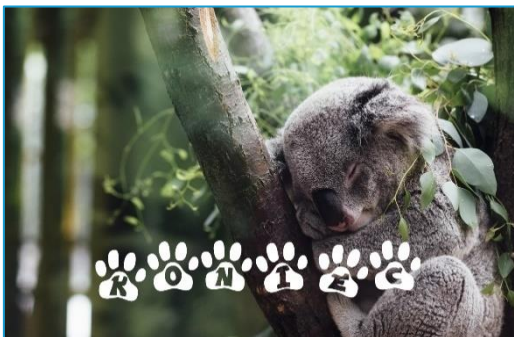

Zaczęłam się bawić w chowanego i było super. Pani pokazała mi jeszcze inne zabawki i wszystkie były bardzo fajne. Nie mogłem przestać się nimi bawić.

Po pewnym czasie mama powiedziała, że już wychodzimy, a ja wcale nie chciałem, bo bardzo mi się podobało w przedszkolu. Mama powiedziała, że następnego dnia możemy zostać dłużej. Już nie mogę się doczekać.

Wydawca: Fundacja Amy Florek CZAS DZIECIŃSTWA

Pomyśl i tekst: Aleksandra i Kamil Wardach

Opracowanie graficzne: Marcin Dębicki

W publikacji wykorzystano grafiki udostępnione w portalu pixabay.com na licencji Public Domain CC0 przez następujących użytkowników:

- Str. 1, 2, 15 Autor: StockSnap, user id:894430, źródło: <https://pixabay.com/pl/photos/?wizeraj-saki-koala-futrzany-2698662/>
- Str. 3 Autor: Tobiasz Brnawar, user id:137091837, źródło: <https://pixabay.com/pl/photos/koala-analy-koala-drzewo-analy-6251086/>
- Str. 4 Autor: Zaido, user id:852132, źródło: <https://pixabay.com/pl/photos/koala-winter-koala-winter-7069066/>
- Str. 5 Autor: aneklaszka, user id:2157186, źródło: <https://pixabay.com/pl/photos/koala-zwierzak-dziedzi-1716142/>
- Str. 6 Autor: FotostaryTrob, user id:2171839, źródło: <https://pixabay.com/pl/photos/koala-koala-1-koala-1-1322117/>
- Str. 7 Autor: Maria Sit, user id:109372, źródło: <https://pixabay.com/pl/photos/koala-winter-koala-winter-226284/>
- Str. 8 Autor: the_top, user id:1181391, źródło: <https://pixabay.com/pl/photos/koala-zwierzak-koala-zwierzak-6180269/>
- Str. 9 Autor: jacob13, user id:72941, źródło: <https://pixabay.com/pl/photos/koala-winter-koala-winter-962287/>
- Str. 10 Autor: John Vossen, user id:596313, źródło: <https://pixabay.com/pl/photos/ni-koala-koala-rodzime-zwierzak-5423390/>
- Str. 11 Autor: Perels, user id:2266921, źródło: <https://pixabay.com/pl/photos/?wizeraj-odbiat-koala-zimny-1852624/>
- Str. 12 Autor: Daporn Pink, user id:52239, źródło: <https://pixabay.com/pl/photos/koala-winter-koala-winter-179857/>
- Str. 13 Autor: Andy Long, user id:950158, źródło: <https://pixabay.com/pl/photos/winter-koala-winter-zwierzak-2688841/>
- Str. 14 Autor: Pauline Vancier, user id:11630524, źródło: <https://pixabay.com/pl/photos/koala-winter-austalia-5114482/>

Publikację udostępniono na licencji:

Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 4.0
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.pl>

Wersja 4.0, 2022

Historia Koali Bami jest kolejną książeczką przygotowaną do czytania z dziećmi w ważnych dla nich chwilach. Plik PDF do samodzielnego wydruku lub wyświetlenia na ekranie udostępniono za darmo na licencji Creative Commons:

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych 4.0. Treść licencji dostępna jest pod adresem:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.pl>

Plik jest do pobrania pod adresem:

www.czasdziecinstwa.com.pl/darmowe-pomoce-dydaktyczne

Za nami wakacje podczas, których produkowaliśmy z dziećmi biały ser metodą chemiczno-termiczną. Brzmi odrażająco sztucznie, ale w rzeczywistości to nic strasznego ani trudnego do przeprowadzenia. Przed rozpoczęciem zajęć należy przygotować: dwa garnki, które można włożyć jeden w drugi, czajnik z gorącą wodą, chochlę, 1 litr mleka (może być UHT lub pasteryzowane), małą paczkę kwasu cytrynowego oraz dla każdego dziecka po gazie opatrunkowej 10x10 cm, łyżce, kubeczku lub szklance, gumce recepturce.

Zaczynamy od włożenia jednego garnka i wiania mleka do garnka wewnętrznego. Mogą to zrobić dzieci. Następnie dorośli wlewa do garnka zewnętrznego gorącą wodę tworząc tzw. łaźnię wodną. Należy uważać na możliwość rozlania się gorącej wody. Kolejność wlewania jest ważna, gdyż wlanie wody jako pierwszej może wywołać pływanie mniejszego garnka a po wlianiu mleka wylanie wypartej gorącej wody.

Następnie należy chwilę odczekać, aby mleko się zagrzało. W tym czasie można zadać dzieciom zagadkę smakową. Pokazujemy im kwas cytrynowy i prosimy o zgadnięcie co to jest. Z reguły padają odpowiedzi: sól lub cukier. Jako, że smaku nie da się rozpoznać po wyglądzie, to pozwalamy dzieciom na jego spróbowanie (maksymalnie po kilka ziarenek). Od tego momentu nie będzie już wątpliwości.

Do ciepłego mleka dodajemy kwas cytrynowy mieszając. Należy z dziećmi obserwować mleko. Pierwszym objawem będzie gęstnienie mleka a potem zwarzenie się go. Im cieplejsze mleko, tym mniej potrzebuje ono kwasu. Im więcej dodamy kwasu, tym szybciej zrobimy ser, ale będzie on mniej smaczny i trudniejszy do zjedzenia. Jeśli nie planujemy jedzenia można nie martwić się ilością kwasu.

Po zauważeniu zwarzenia się mleka należy odczekać na opadnięcie sera. W tym czasie można z dziećmi przygotować filtry z gazy. W tym celu nakładamy na wlot szklanki lub kubka gazę a następnie mocujemy ją gumką. Gaza powinna mieć 4 warstwy lub więcej. Im więcej, tym lepiej się oddziela ser, ale proces filtrowania trwa dłużej. Ja czasami pomijam to mocowanie i proszę dzieci o otoczenie palcami gazy i przytrzymanie

jej. Niezależnie od formy tak przygotowany filtr naciskam od wierzchu łyżką, aby zrobić lekkie wgłębienie, do którego wlewam zebrany chochłą ser. Oczywiście towarzyszy mu spora ilość serwatki, która powinna przesiąknąć do kubeczka. Może zdarzyć się, że serwatka nie będzie chciała przesiąkać, gdyż ser zapchał prawie wszystkie dziurki w gazie. Wtedy pomagają lekkie skrobanie łyżką po powierzchni gazy. Nie należy przesadzić z ilością sera i serwatki (z reguły jedna chochła mieści mniej serwatki niż pojemność kubka). Odfiltrowany ser można jeść.

Ja z reguły rozwijam zajęcia o dodatkowy aspekt kulinarny. W tym celu proszę dzieci o przełożenie sera do miseczek i dodanie do niego przygotowanych wcześniej przypraw. Najczęściej są to mielony cynamon, suszona pietruszka, koperek i bazylia. Dzieci mogą wybrać kilka lub tylko jedną przyprawę. Mogą też nic nie dodawać. Ważne jest jednak, aby spróbowały swojego sera. W przypadku dzieci z alergią pokarmową na białko mleczne umawiam się z tymi przedszkolakami, że przekażą go do spróbowania rodzicom. W przypadku obecności dzieci uczulonych na laktozę z reguły wystarcza po prostu wybrać mleko bezlaktozowe. W każdym przypadku wymaga to jednak konsultacji z rodzicami takich dzieci, gdyż uczulenie może też być na śladowe ilości tego cukru.

CISZA

Cisza, co to jest? Pytanie banalne, cisza to nic innego jak brak jakiegokolwiek dźwięku.

Czyli nic nie słyszymy? A niby gdzie?

Np. na pustyni kiedy brak wiatru ... słysząc bicie serca.

Komora akustyczna też izoluje nas od wszystkich dźwięków, ale przebywanie w niej jest nadzorowane z zewnątrz. Ponoć silne doznanie, którego ... nie miałem okazji przeżyć.

W muzyce cisza jest niezbędna. To jest element muzyki zwany pauzą. Pauzy mają określone wartości czasowe identyczne

z wartościami nut. Mamy pauzy całonutowe, półnutowe, ćwierćnutowe itd.

Muzyk nie wydobywa przez określony czas dźwięku jak ma pauzę, milczy...

Granie ciszy, czyli pauz nie należy do łatwych zadań dla każdego grającego. Tu trzeba wykazać się biegłością matematyki. Liczymy, liczymy i liczymy nasze pauzy, podczas gdy koledzy grają.

Częstym widokiem na koncertach jest muzyk, który „nic nie robi” a tymczasem on liczy, ile ma jeszcze czasu do momentu, kiedy powinien zagrać to, co ma zapisane w nutach.

O pomyłce nie ma mowy!

Każdy koncert ma swoje zwyczaje i wzorce zachowań, obligujące

słuchaczy a związane z charakterem muzyki.

Muzyka na ulicy, to powszechny harmider, głośniejszy bądź zanikający w zależności od miejsca, gdzie gra instrumentalista. Podchodzimy bliżej, aby usłyszeć instrument, nie przesadzając jednak z tą bliskością. Grosik można wrzucić w każdym momencie do kapelusika na chodniku. Estrada na powietrzu - tu też nie przestrzega się zbytnio ciszy, muzycy grają, wokaliści śpiewają, my podchodzimy, odchodzimy, rozmawiamy ze sobą i nagradzamy brawami wykonanie.

A muzyka pod dachem, w klubie, kawiarni, czy większej salce? Tu obowiązuje większy rygor - nie gadamy głośno, słuchamy i nagradzamy brawami wykonawców. Sala kameralna to około 200 słuchaczy, sala koncertowa to setki osób. Czasem trzeba wcześniej zadbać o zaproszenie lub bilet, bo liczba miejsc jest ograniczona.

Podejmujemy decyzję gdzie pójdziemy i na co. Data koncertu, nabycie

biletu bądź rezerwacja w sieci a potem czekanie aż przyjdzie ten moment kiedy wejdziemy do sali koncertowej.

Te same zasady obowiązują przy chodzeniu do teatru czy opery. W momencie kiedy zajęliśmy swoje miejsce pojawia się Cisza. Jeszcze niedoskonała, ale powiększająca swoje wymiary. Potem pojawiają się dźwięki i słuchamy muzyki, która wypełnia nas pozwalając przenieść się do lepszego świata - choćby na kilka minut.

Wiemy, czego słuchamy. Wiemy, ile dzieło ma części, więc nie klaszczemy po każdym „kawałku” czyniąc przeciwnie niż wielu ministrów kultury naszego pięknego kraju.

Jeszcze słowo o najstarszych salach koncertowych jakimi były amfiteatry, zamki i świątynie obdarzone taką cudowną akustyką, że cisza jest tam wręcz namacalna. To tam grano na instrumentach, które nie potrzebowały obecnych wzmacniaczy, wszystko realizowała akustyka danego obiektu. Dzisiaj w polskich kościołach mamy koncerty organowe, kameralne, chóralne i symfoniczne. Niepowtarzalna atmosfera tych koncertów pozostaje na długo w pamięci. Obyczaj wymusza zachowanie takie jak w muzeum. Kiedyś w kościołach nie klaskano. Obecnie jest to dopuszczalna forma aprobaty wykonawców i tu znów obowiązują ścisłe zasady, nie ma tzw. „kawałków” identycznie jak w filharmoniach.

Osobiście najwyżej cenię koncerty organowe w kościołach, to jest wehikuł czasu ...

Adam Dąbrowski

Magister sztuki. Wieloletni muzyk L'orchestre Symphonique Conservatoire National de Tunis oraz były nauczyciel muzyki w szkole francuskiej i arabskiej. Pracował również jako nauczyciel muzyki w Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia im. Oskara Kolberga, w Fundacji im. Karola Szymanowskiego oraz w Społecznym Przedszkolu Integracyjnym Fundacji CZAS DZIECIŃSTWA.

„**Nasze zasady**” to wyścig, w którym graczom pomaga przestrzeganie zasad obowiązujących w większości grup przedszkolnych. Gra ćwiczy też dodawanie i odejmowanie w zakresie 10.

Przed rozpoczęciem rozgrywki należy przygotować zwykłą kostkę oraz po pionku dla każdego gracza.

ZASADY GRY

Na początku gracze ustawiają swoje pionki na polu Start. Jako pierwsza przesuwa swój pionek osoba, która wyrzuci najwięcej oczek na kostce.

Jeśli ruch skończy się na polu z obrazkiem należy przeczytać jego opis. W większości przypadków zadanie trzeba będzie wykonać podczas następnej kolejki. Dzięki temu ćwiczone będzie dodawanie lub odejmowanie a nie tylko zwykłe przeliczanie pól. Po tym kolejka przechodzi na gracza po prawej stronie. Osoba ta rzuca kostką, uwzględnia ewentualne modyfikatory z poprzednich kolejek i przesuwa swój pionek. Jeśli ruch zakończy się na polu z obrazkiem gracz odczytuje związane z nim zadanie. Potem kolejka znów przechodzi na osobę po prawej stronie.

Gracze ścigają się a wygrywa osoba, która pierwsza dotrze do mety. Wejście na pole Meta kończy grę, nawet jeśli gracz wyrzucił więcej oczek niż potrzeba do wejścia na to pole.

Gra może być pomocą na początku roku szkolnego, gdy dzieci przypominają sobie lub ustalają grupowe zasady.

Ciekawostka

„**Nasze zasady**” są grą udostępnioną za darmo w ramach projektu edukacyjnego „Basiowe Gry Planszowe”.

Projekt tworzą w wolnym czasie Karolina oraz Marcin Dębińscy i jest on dostępny pod adresem:

www.debinski.edu.pl

We wrześniu 2022 roku udostępnionych było do pobrania 268 darmowych gier planszowych.

meta

Bieganie w sali
Odejmij 1 od następnego rzutu.

Nie podawanie innym piłki
Odejmij 1 od następnego rzutu.

Przepychanie innej osoby
Wróć na start.

BG Bas
Darmo

Nasze zasady

Wyciągnięcie ręki na zgodę
Dodaj 3 do następnego rzutu.

Wspólna zabawa
Dodaj 2 do następnego rzutu.

Wytarcie nosa chustką.
Dodaj 1 do następnego rzutu.

siowe Gry Planszowe
owe Gry dla Przedszkolaków

POMIECHÓWEK

Spacer w chmurach jest atrakcją dla dużych i małych.

Interaktywne zabawki dostępne w kilku miejscach ścieżki dydaktycznej.

Tuż przed rozpoczęciem roku szkolnego odwiedziliśmy Pomiechówek. Jest to wieś położona około 30 km od Warszawy i przejazd samochodem zajmuje około 30 minut. W sezonie letnim ze stacji Warszawa Gdańska odjeżdżają co godzinę lub dwie pociągi Kolei Mazowieckich. Bilet normalny kosztuje ok. 13 złotych. Wagony nie są raczej przystosowane do przewozu rowerów, ale wcale nie przeszkadzało to rowerzystom w korzystaniu z usług naszego lokalnego przewoźnika. Stacja kolejowa jest położona w odległości ok. 4 minut marszu od głównej atrakcji, czyli [Parku Doliny Wkry](#). W tym miejscu znajdziecie Państwo kilka płatnych atrakcji m.in. park linowy, plac zabaw oraz 200-metrową ścieżkę wznoszącą się na wysokości od około 3 do 7 metrów nad ziemią. Jest to atrakcja przeznaczona raczej na rodzinny wyjazd. Próba wejścia tam z grupą przedszkolaków może doprowadzić do łatwego zablokowania się ścieżki przez jednego z nich. Każda część kładki jest szeroka na jedną osobę i ma tendencję do bujania się, gdy chodzi po niej kilka osób w tym samym rytmie. Może to przerazić młodsze dzieci, choć my nie zaobserwowaliśmy niczego takiego. Mijać się można w tzw. gniazdach łączących za sobą

Ścieżka dydaktyczna z nasadami roślin.

Nauka grzybobrania.

Część wodnego placu zabaw.

Wiklinowe rzeźby na polanie stanowią świetną zagadkę na spostrzegawczość dla maluchów.

poszczególne części kładki. Po tym spacerze można z dziećmi udać się na łąkę motyli, gdzie obejrzeć można kilkanaście modeli tych owadów. Wszystkie modele mają ponad metr wielkości. Tuż obok jest też wodny plac zabaw ze źródłem, mini kołem młyńskim, śrubą Archimedesesa i różnymi połączonymi ze sobą drewnianymi korytkami. Te dwie atrakcje są bezpłatne. Podobnie jak pobliska dzika plaża nad Wkrą. Pod koniec sierpnia korzystało z niej kilkadziesiąt osób. Wiele też zażywało kąpeli w rzece. Jeśli wrażeń byłoby za mało, to można za dodatkową opłatą wspiąć się na wieżę widokową i podziwiać krajobraz.

Czekając na powrotny pociąg do Warszawy można skorzystać z ogólnodostępnej tężni. W pobliżu są ławeczki i drewniane leżaki a dla dzieci atrakcją będzie zapewne pobliska fontanna. Bez plażowania pobyt powinien zająć około 2 godzin. Z plażowaniem jesteśmy ograniczeni jedynie cierpliwością rodziców oraz zapasami prowiantu, bo zakup jedzenia i picia na terenie parku jest mocno ograniczony a na plaży wręcz niemożliwy. Na szczęście przed wejściem do parku działają kilka punktów serwujących fast food i lody.

Zerówkowym poszukiwaczom przygód i kolekcjonerom oznak na pewno spodoba się możliwość zdobycia odznaki turystycznej PTTK "Odkryj Pomiechówek".

PIERWSZE DNI W PRZEDSZKOLU

Rozpoczęcie przez dziecko edukacji przedszkolnej to niewątpliwie ważne wydarzenie w życiu rodziny. Jak każda znacząca zmiana wiąże się z różnego rodzaju emocjami, zdarza się, że z trudnymi. Zmianie tej często towarzyszy ciekawość, ale też nierzadko niepokój. O tym, jak rodzina poradzi sobie w sytuacji adaptacji przedszkolnej decyduje wiele czynników. Oto kilka z nich:

- dotychczasowe doświadczenia związane z przebywaniem dziecka w nowych miejscach i pod opieką osób, które nie są rodzicami tego dziecka
- poziom sprawności dziecka w komunikowaniu się z otoczeniem
- poziom samodzielności przyszłego przedszkolaka

Adaptacja przedszkolna jest indywidualnym procesem rodziny i może mieć każdorazowo odmienny przebieg, np. różny czas trwania (od kilkudniowego do nawet kilkumiesięcznego). Każda rodzina ma prawo na swój sposób przeżywać ten okres. Warto jednak pamiętać, że przedszkole zazwyczaj dysponuje sposobami wypracowanymi przez lata doświadczeń, które mogą pomóc rodzicom i dziecku przejść przez czas adaptacji możliwie łagodnie i bezstresowo. Najważniejszym krokiem ku udanej adaptacji jest **nawiązanie relacji** między wszystkimi zaangażowanymi w proces adaptacji, czyli między dziećmi, ich rodzicami i nauczycielami w przedszkolu. Dobra relacja jest podstawą budowania **poczucia bezpieczeństwa**. W przedszkolu Fundacji CZAS DZIECIŃSTWA zawsze, czyli od ponad 30 lat, respektowano prawo do czynnego uczestnictwa rodziców w procesie adaptacji. Rodzice, którzy sami dobrze poznają przedszkole - mogą przebywać w nim w różnych okolicznościach i mają okazję przyjrzeć się pracy nauczycieli oraz osobiście z nimi porozmawiać - są spokojniejsi powierzając swój największy skarb, swoje

dzieci, opiece przedszkola. Rodzi się **zaufanie i chęć współpracy**. Emocje rodziców udzielają się dzieciom. Dobrą relację rozpoczynamy zatem od możliwości poznania się.

W naszym przedszkolu rodziny mogą odwiedzać przedszkole począwszy od czerwca czyli jeszcze przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego. We wrześniu rodzic przychodzi do przedszkola razem z dzieckiem, każdego dnia przebywa z nim w grupie i stopniowo wycofuje się z bliskiego kontaktu z dzieckiem aż do całkowitego przekazania dziecka pod opiekę nauczycieli. Plan adaptacji jest każdorazowo ustalany z nauczycielami po uwzględnieniu potrzeb rodziny oraz codziennego funkcjonowania przedszkola i danej grupy. W naszym przedszkolu taki model adaptacji jest możliwy dzięki funkcjonowaniu grup zróżnicowanych wiekowo.

Kiedy w grupie jest tylko czworo lub pięcioro nowych dzieci, znacznie łatwiejszy jest pobyt kilku osób dorosłych w sali przedszkolnej. Aby zapewnić komfort każdej rodzinie w okresie adaptacji, można zaproponować przychodzenie do przedszkola o różnych porach. Rodzice, którzy zapisują dzieci do naszego przedszkola wiedzą o tym, że warunkiem przyjęcia jest gotowość z ich strony do zaangażowania się w proces adaptacji, który wiąże się z ich pobytem w przedszkolu i dyspozycyjnością. Jeżeli nie mogą być osobiście powinni zapewnić obecność innej osoby, którą dziecko dobrze zna (babcia, dziadek, ciocia, wujek). Zazwyczaj jednak rodzice chętnie korzystają z możliwości bliższego poznania pracy przedszkola. Chcą towarzyszyć dziecku w procesie adaptacji, obserwować je podczas prób nawiązywania kontaktu i zabawy z innymi dziećmi oraz móc przekazać istotne informacje o dziecku jego opiekunom. Jeżeli proces adaptacji nie wymaga szczególnego planu, to przekazujemy rodzicom kilka zasad uniwersalnych:

- w okresie adaptacji przedszkolnej nie planować dodatkowych zmian, np. zmiany mieszkania
- nie okazywać pośpiechu, zaplanować czas np. tak, by rano spokojnie wyjść do przedszkola

- na początek krótki pobyt w przedszkolu, tzn. nie dłuższy niż jedna, dwie godziny
- obiad w przedszkolu dopiero po kilku dniach (sytuacja spożywania posiłku w nowym miejscu dla niektórych dzieci jest niekomfortowa emocjonalnie)
- zachęcać dziecko do samodzielności w wykonywaniu poznanych już wcześniej czynności
- na prośby dziecka dotyczące pomocy w organizacji zabawy czy czynności samoobsługowych odsyłać je do wychowawców tłumacząc, że pani/pan w przedszkolu wie najlepiej co w sali i jej otoczeniu się znajduje
- podejmować próby wyjścia z sali uprzedzając o tym dziecko i w momencie, gdy dobrze się ono bawi
- nie nakłaniać zbyt intensywnie dziecka do kontaktu z innymi, bo czasami powoduje to odwrotny skutek. Dzieci same rozpoczynają jakąś aktywność, bo zwyczajnie zaczyna im się nudzić i zachęca je widok dobrze bawiących się dzieci
- pozostać w pobliżu sali zabaw, w razie nagłej zmiany nastroju dziecka, problemów z komunikacją lub sytuacji trudnej dla dziecka (np. chęć skorzystania z toalety, zmoczenie bielizny)
- wszystkie zmiany w planie adaptacji konsultować z nauczycielami

Dzieci są znakomitymi obserwatorami. Adaptacja będzie dla nich łatwiejsza, gdy poczują spokój i pewność siebie ze strony dorosłych. Jeżeli pojawiają się jakieś wątpliwości zachęcamy do rozmów i pytań dotyczących codziennego funkcjonowania przedszkola. Akceptacja i zrozumienie ze strony rodziców umożliwi wszystkim dalszą współpracę. Więcej informacji na temat adaptacji znajdziecie Państwo na stronie Fundacji w zakładce [Publikacje/Artykuły w prasie branżowej](#).

ADAPTACJA RODZICÓW DO PRZEDSZKOLA.

Przebieg adaptacji dzieci do przedszkola zależy od bardzo wielu czynników - zostały one wyszczególnione przez naszą redakcyjną koleżankę Annę. Gromadzką. Przedstawione przez autorkę podejście do procesu adaptacji pokazuje wagę każdego ogniwa (dziecka, przedszkola, rodziców) oraz zachodzących zależności między nimi.

Niniejszy artykuł jest próbą bliższego przyjrzenia się procesowi adaptacji od strony rodziców, towarzyszących im emocji, myśli oraz prezentowanych zachowań. Te trzy komponenty (myśli, emocje, zachowania) składają się na postawy rodziców wobec tak ważnego wydarzenia w życiu rodziny, jakim jest pójście dziecka do przedszkola.

Postawa lękowa

„Czy moje dziecko sobie poradzi?”

„Czy wychowawcy na pewno właściwie zadbają o moje dziecko?”

„Czy moje dziecko na pewno jest gotowe do pójścia do przedszkola?”

„A co jeśli będzie odrzucone przez grupę?”

„A jeśli będzie tęskniło?”

Odczuwanie przez rodzica nadmiernego lęku wiąże się zazwyczaj z niechęcią rodzica do opuszczania przedszkola, wracania i sprawdzania jak radzi sobie dziecko, reagowania wycofaniem z podejmowania kolejnych prób pozostawienia dziecka w przypadku jego płaczu lub odmowy.

Postawa wroga

„Ciekawe, czy Pani założyła mu bluzę, jak prosiłam?”

„Wychowawczyni jest zbyt młoda.”

„Nie chce jeść, bo pewnie obiady są niesmaczne.”

„Ci chłopcy mają na niego zły wpływ.”

Reakcja typu „walcz” albo „uciekaj” jest pierwotną reakcją uruchamianą na poziomie biochemicznym w sytuacji ocenianej jako zagrażająca i w konsekwencji generującej odczuwanie stresu. Rodzic „walczący” o swoje dziecko to taki, który w odczuciu wychowawców „przepytuje” z minionego dnia, komentuje zachowanie innych dzieci, jest oceniający wobec personelu.

Postawa zbyt optymistyczna

„Musi się przyzwyczaić.”

„Takie jest życie.”

„Poptacze i mu przejdzie.”

Jak się okazuje zakładanie z góry szybkiej adaptacji do przedszkola, paradoksalnie może ją opóźnić. Postawa taka wyraża się w pośpieszonym przekazywaniu dziecka pod opiekę wychowawców, zostawianiu go w przedszkolu jak najdłużej. Za tego typu postępowaniem kryją się często zbyt duże oczekiwania wobec dziecka, trudność z przyjęciem jego perspektywy.

Postawa ambiwalentna

„Na pewno sobie poradzi, ale jest taka delikatna.”

„Starszy syn uwielbiał to przedszkole, ale wychowawczynie jest taka młoda.”

„Super bawi się z innymi dziećmi, ale rano nie chciał iść do przedszkola, więc zostanie jeszcze trochę.”

Skrajne sposoby reagowania rodzica na te same sytuacje skutkuje wysyłaniem dziecku sprzecznych sygnałów. Postawa tak to przystawione „chciałabym/ -bym, ale boję się”.

Postawa empatyczna

„Wezmę kilka dni wolnego, żeby czuł się bezpiecznie.”

„Nie będę wchodzić do sali, tylko zapytam wychowawcę jak sobie radzi.”

„Świetnie się bawi z dziećmi, skorzystam z wolnej chwili i poczytam książkę”

Empatyczne reagowanie na emocje dziecka, to przede wszystkim uważna obserwacja i słuchanie. Odzwierciedlanie emocji, dostrajanie się do dziecka oraz odpowiadanie na jego potrzeby. Empatyczny rodzic towarzyszy swojemu dziecku, jest wtedy, gdy jest potrzebny, wycofuje się, gdy dziecko sobie radzi. Przekazuje „dowodzenie” wychowawcy, przekierowuje do niego pytania dziecka o przedszkole, prośby oraz zaspakajanie potrzeb, stawia wychowawcę w roli osoby godnej zaufania.

Sposoby radzenia sobie z trudnościami własnej adaptacji do przedszkola

Przedstawione powyżej postawy rodzicielskie są efektem wieloletniej obserwacji fascynującego, ale i trudnego niekiedy okresu adaptacji. Wszystkie emocje, myśli i zachowania, które się wówczas pojawiają, są naturalne i nie powinny podlegać wartościującej ocenie. Nie bez przyczyny adaptacja jest określana mianem „procesu”. Ważna jest akceptacja tego, co przeżywamy. Jednak równie ważna jest obserwacja czy prezentowane przez nas reakcje nie są nadmiarowe, czy nasze zachowanie jako rodzica nie wpływa hamująco na proces adaptacji naszego dziecka. To, co może pomóc, to próba zmiany myślenia i schematów, które są efektem naszych wcześniejszych doświadczeń i głęboko ukrytych przekonań.

„Wychowawczyni jest młoda. Może będzie miała dużo pomysłów na zajęcia i zabawy.”

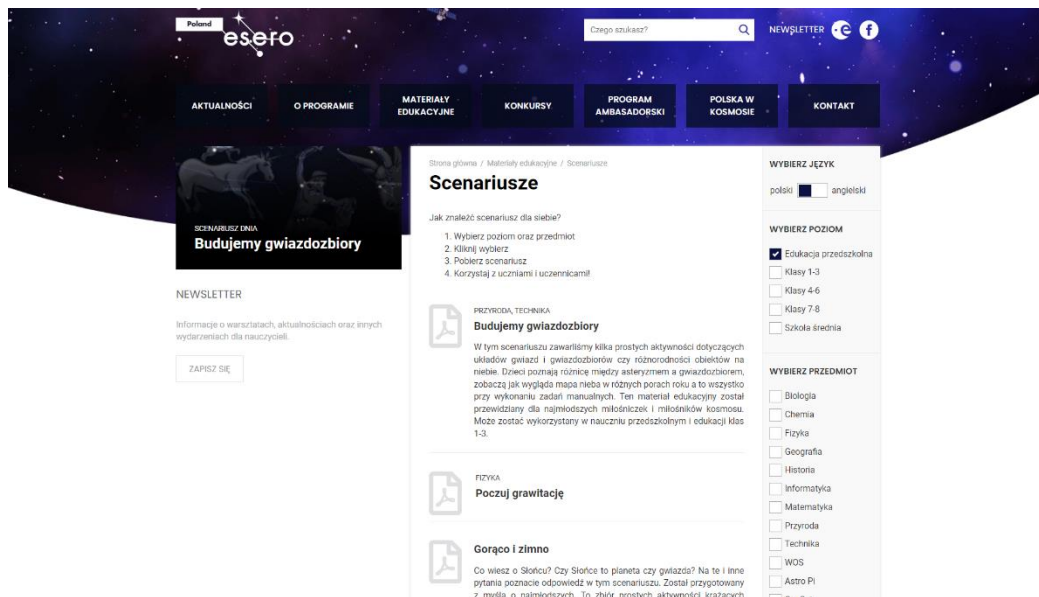
„Wychowawczyni mówi, że moje dziecko dobrze sobie radzi. Sugeruje, żeby przyjść za dwie godziny. Świetnie, pójdę na zakupy.”

„Wychowawca mówi, żeby w pierwszym tygodniu zabierać go po obiedzie. Porozmawiam z mężem, spróbujemy tak zrobić.”

„Inni rodzice mówią, że ich dzieci czasem też nie chcą pójść do przedszkola. Wiem, że jest mu tu dobrze.”

W Warszawskim Centrum Nauki Kopernik byłem nie raz. Zdarzyło mi się nawet korzystać ze szkoleń organiozowanych tu dla nauczycieli, ale dopiero nie dawno odkryłem jak ciekawym miejscem w sieci jest część edukacyjna tego portalu. Powstała ona we współpracy z ESERO, czyli Europejskim Biurem Edukacji Kosmicznej. ESERO zaś jest projektem edukacyjnym Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA). ESA oprócz działań bezpośrednio związanych z podbojem kosmosu postawiła sobie na celu inspirowanie młodych ludzi do wybierania w przyszłości zawodów związanych z inżynierią, technologią i naukami ścisłymi. Te kierunki określane są jako STEM (od pierwszych liter angielskich słów: Science, Technology, Engineering and Mathematics). Na stronie CNK ostępnych jest wiele scenariuszy STEM, które da się zorganizować nie tylko odwiedzając CNK, ale też powtarzając je w klasie lub w grupie a nawet w domu. Propozycje podzielone są na etapy edukacyjne a najwcześniejszym jest oczywiście edukacja przedszkolna. Całość jest dostępna pod adresem: <https://esero.kopernik.org.pl/>

The screenshot shows the website interface for 'esero'. At the top, there is a search bar and navigation links for 'NEWSLETTER', 'e', and 'f'. Below the navigation bar are several menu items: 'AKTUALNOŚCI', 'O PROGRAMIE', 'MATERIAŁY EDUKACYJNE', 'KONKURSY', 'PROGRAM AMBASADORSKI', 'POLSKA W KOSMOSIE', and 'KONTAKT'. The main content area is titled 'Scenariusze' and includes a sub-header 'Strona główna / Materiały edukacyjne / Scenariusze'. Below this, there is a list of scenarios with a 'Wybierz poziom' dropdown menu. The selected level is 'Edukacja przedszkolna'. The first scenario is 'Budujemy gwiazdozbiory' under the category 'PRZYRODA, TECHNIKA'. The second is 'Poczuj grawitację' under 'FIZYKA'. The third is 'Gorąco i zimno' under 'FIZYKA'. On the right side, there are sections for 'WYBIERZ JĘZYK' (polski, angielski), 'WYBIERZ POZIOM' (Edukacja przedszkolna, Klasy 1-3, Klasy 4-6, Klasy 7-8, Szkoła średnia), and 'WYBIERZ PRZEDMIOT' (Biologia, Chemia, Fizyka, Geografia, Historia, Informatyka, Matematyka, Przyroda, Technika, WOS, Astro Pi).

Uczymy się
ukraińskiego.

Вивчаємо польську мову Uczymy się ukraińskiego

Zapraszamy polskie dzieci i nauczycieli do nauki języka ukraińskiego. Tak samo jak dzieci i nauczycieli z Ukrainy do nauki języka polskiego. Wszystkie materiały w tym dziale będą miały przygotowane opisy oraz wymowę w obu językach. Podczas prezentacji będzie można wspomagać się poniższymi zdaniami. Przykładowo jeśli polski nauczyciel pyta dzieci, to polskie dziecko powinno od niego usłyszeć zdanie z pierwszej kolumny a ukraińskie z czwartej. Jeżeli ukraiński nauczyciel pyta dzieci, to ukraińskie dzieci powinny usłyszeć zdanie z drugiej kolumny a polskie dzieci z trzeciej.

Запрошуємо польських дітей та вчителів вивчати українську мову. Так само, як дітям і батькам з України вивчати польську мову. Усі матеріали цього розділу матимуть описи та вимову обома мовами. Під час презентації ви зможете використовувати наступні речення. Наприклад, якщо польський учитель запитує дітей, польська дитина має почути речення з першої колонки, а українська – з четвертої. Якщо український учитель питає дітей, українські діти мають почути речення з другого стовпчика, а польські діти з третього.

Zdanie po polsku	Українська вимова польського речення	Речення українською мовою	Polska wymowa ukraińskiego zdania
Co to jest?	Що то єст?	Що це?	Szczo ce?
To jest	To єст...	Це є ...	Ce je ...
Gdzie jest ...?	Гдьє єст ...?	Де ...?	De ... ?
Tu jest ...	Tu єст ...	Ось ...	Os ...
Teraz ty	Тєраз ти	Тєпер ти	Teper ty

Прикмети осені | Oznaki jesieni

	Jabłko / Jabłka (ми читаємо: япко / япка) Яблуко / Яблука (czytamy: jabluko / jabluka)
	Gruszka / Gruszki (ми читаємо: грушка / грушки) Груша / Груші (czytamy: Hrusza / Hruszi)
	Kasztan / Kasztany (ми читаємо: каштан / каштани) Каштан / Каштани (czytamy: Kasztan / Kasztany)
	Żołędź / Żołędzie (ми читаємо: жовондь / жовендє) Жолуді / Жолуді (czytamy: Żołudi / Żołudi)
	Orzech / Orzechy (ми читаємо: ожех / ожехи) Горіх / Горіхи (czytamy: horich, horichy...)
	Jarzębina (ми читаємо: Яжембіна) Горобина (czytamy: horobyna)

Plik z grafikami w wyższej rozdzielczości do pobrania pod adresem | Файл із графікою вищої роздільної здатності для завантаження за адресою:
www.czasdzieinstwa.com.pl/darmowe-pomoce-dydaktyczne/

	<p>Słonecznik / Słoneczniki (ми читаємо: свонечнік / свонечнік) Соняшник / Соняшники (czytamy: soniaszynek / soniaszynyki)</p>
	<p>Dynia / Dynie (ми читаємо: диня / динє) Гарбуз / Гарбузи (czytamy: harbuz / harbuzy)</p>
	<p>Wrzos / Wrzosa (ми читаємо: вжос / вжоси) Верес / Вереси (czytamy: weres / weresy)</p>
	<p>Odlatujące ptaki (ми читаємо: Одлатуйонце птакі) Відлітають птахи (czytamy: Widlitajut ptachy)</p>
	<p>Spadający liść / Spadające liście (ми читаємо: спадайонци ліщч / спадайонце ліщче) Падаючий лист / Падаюче листя (czytamy: padajuczuj lyst / padajucze lystia)</p>
	<p>Kolorowy liść / Kolorowe liście (ми читаємо: кольоровий ліщч / кольорове ліщче) Барвистий лист / Барвисті листя (czytamy: barwystuj lyst / barwysti lystija)</p>

Uczymy się
ukraińskiego.

Вивчаємо

польську мову.

Fundacja Anny Florek. CZAS DZIECIŃSTWA

7.09 – Światowy Dzień Pozyskiwania Talentów

8.09 – Dzień Dobrych Wiadomości

10.09 – Dzień Kartofla w SPI

13.09 – Dzień Programisty

15.09 – Międzynarodowy Dzień Kropki

16.09 – Dzień Maszynisty

19.09 – Dzień Emotikona

20.09 – Dzień Przedszkolaka

22.09 – Dzień Bez Samochodu

23.09 – Początek Kalendarzowej Jesieni

26.09 – Ogólnopolski Dzień Aptekarza

27.09 – Światowy Dzień Morza

29.09 – Dzień Kuriera i Przewoźnika

30.09 – Światowy Dzień Rzek

Pomysł

Specjalny dzień w kalendarzu może stanowić inspirację do wyboru tematu tygodniowego. Może być też okazją, aby wszystkie dzieci i grupy w placówce mogły zrobić to samo lub przynajmniej skupić się wokół jednego tematu. Może stać się lokalną tradycją. Okazją do spotkania integracyjnego lub choćby wspólnego działania dzieci, rodziców i personelu placówki.

Okazje oznaczone na obrazkach będą obchodzone wraz z dziećmi w Społecznym Przedszkolu Integracyjnym Fundacji CZAS DZIECIŃSTWA. Będą im towarzyszyć specjalne aktywności.

3.10 – Światowy Dzień Mieszkalnictwa

4.10 – Światowy Dzień Zwierząt

6.10 – Dzień Borsuka

10.10 – Światowy Dzień Drzewa

i Dzień Gier Planszowych

12.10 – Dzień Kolumba w Ameryce

13.10 – Dzień Ratownictwa Medycznego

18.10 – Dzień Poczty Polskiej

18-19.10 – Jesienne Dekoracje w SPI

21.10 – Światowy Dzień Owoców i Warzyw

24.10 – Międzynarodowe Święto Roweru

25.10 – Dzień Kundelka

28.10 – Dzień Miłośników Pluszaków

31.10 – Światowy Dzień Miast

Pomysł

Dni zaznaczone na czerwono będą miały jedynie charakter kulinarny.

To też ważne okazje, bo pokazują jak istotna jest współpraca z personelem niepedagogicznym w placówce.

Możliwość wyboru takiej okazji przez nasze panie kucharki pokazuje, że nie tylko nauczyciele mają wpływ na rozwój społeczny przedszkolaków, ale wszystkie inne osoby w otoczeniu dzieci.

Wymienione w naszym kalendarzu okazje nie są zapewne wszystkimi specjalnymi dniami wartymi uwagi we wrześniu i październiku.

W tym numerze wykorzystaliśmy

Grafiki Public Domain (z pixabay.com):

Zdjęcie na okładce (str. 1)

Autor: Scott Webb

Plakat na Jesienne dekoracje (str. 5)

Autor: Monika , user_id:1499084

Cisza (str. 16)

Autor: Ernie A. Stephens, user_id:7088342

Fortepianista (str. 17)

Autor: Inactive account, user_id:3005398

Oznaki jesieni (bez jarzębiny i wrzosu) (str. 32-33)

Autor: OpenClipart-Vectors, user_id:30363

Jarzębina (str. 32)

Autor: Oleg, user_id:19332114

Wrzos (str. 33)

Autor: tove erbs, user_id:735405

Plakat na Dzień Czytania (str. 36)

Autor: RosZie, user_id:6000120

Plakat na Dzień Uśmiechu(str. 37)

Autor: Gerd Altmann, user_id:9301

Plakat na Dzień Seniora (str. 37)

Autor: Manoel de Oliveira, user_id:18045904

Ten numer ukazał się

5

wrzesień

WYDAWCA

Fundacja Anny Florek
CZAS DZIECIŃSTWA

ul. Wolumen 3
01-912 Warszawa
tel. 226635521

Odwiedź nas na:

www.czasdziecinstwa.com.pl/publikacje/nasz-miesiecznik/

www.fb.com/czasdziecinstwa

Nasza Redakcja:

Marcin Dębiński – Redaktor naczelny. Odpowiedzialny za skład miesięcznika oraz wywiady, kącik naukowy, recenzje książek, gry planszowe i poradnik awansowy.

Pedagog, nauczyciel wychowania przedszkolnego, ponadto inżynier, absolwent SGGW i WSP ZNP. Współpracował z warszawskimi uczelniami wyższymi prowadząc ćwiczenia ze studentami. Autor publikacji na temat edukacji i wychowania. W 2015 roku nagrodzony Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Martyna Witkowska - Odpowiedzialna za dział porad fizjoterapeutycznych.

Fizjoterapeuta, hipoterapeuta. Dyplomowany terapeuta PNF, NDT Bobath, SI, Fits. Członek komisji egzaminacyjnej Polskiego Towarzystwa Hipoterapii, Członek Stowarzyszenia Fizjoterapia Polska. Konsultuje zajęcia fizjoterapeutyczne dla dzieci w Społecznym Przedszkolu Integrycyjnym oraz prowadzi zajęcia dla dzieci i dorosłych w prowadzonej przez siebie firmie Martimed.

Monika Rosińska - Odpowiedzialna za dział „Okiem Psychologa”

Psycholog, oligofrenopedagog, pedagog Montessori, certyfikowany terapeuta behawioralny PSTB, certyfikowany terapeuta motywujący PTTM, absolwentka rocznego szkolenia z zakresu terapii poznawczo-behawioralnej, Należy do Polskiego Stowarzyszenia Terapii Behawioralnej (PSTB), Polskiego Towarzystwa Terapii Motywującej (PTTM). W 2020 roku Nagrodzona Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Agata Lange - Odpowiedzialna za dział logopedyczny.

Logopeda, absolwentka UW na kierunku logopedia ogólna i kliniczna ze specjalizacją nauczania języka polskiego. Ukończyła wiele szkoleń i kursów z zakresu afazji i apraksji dziecięcej, opóźnionego rozwoju mowy, rozwoju mowy dzieci z autyzmem, zaburzeń w sferze orofacialnej, dyslalii, treningu umiejętności społecznych, logorytmiki, terapii ręki, zaburzeń przetwarzania słuchowego. Swoje doświadczenie zdobywa w pracy z dziećmi z niepełnosprawnością intelektualną, w przedszkolach oraz w szkole.

Katarzyna Hamerlak - Odpowiedzialna za dział behawioralny.

Oligofrenopedagog, superwizor terapii behawioralnej, psycholog, autorka publikacji na temat terapii behawioralnej. Certyfikowany terapeuta behawioralny PSTB. Odbyła staż w Princeton Child Development. Prowadzi szkolenia z zakresu stosowanej analizy zachowania. Koordynuje terapię behawioralną w Przedszkolu i w Punkcie Konsultacyjnym Fundacji CZAS DZIECIŃSTWA.

Beata Oraniec - Odpowiedzialna za dobór materiałów i korektę merytoryczną.

Surdopedagog, pedagog Montessori, autorka publikacji na temat edukacji przedszkolnej. Współpracowała z warszawskimi uczelniami wyższymi prowadząc ćwiczenia ze studentami. Za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania została w 2015 roku nagrodzona Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Anna Gromadzka - Odpowiedzialna za dobór materiałów i korektę merytoryczną.

Nauczycielka wychowania przedszkolnego i wczesnoszkolnego, pedagog specjalny, autorka publikacji na temat edukacji przedszkolnej, przyjaznej adaptacji dzieci i współpracy z rodzicami. Prowadzi zajęcia ze studentami warszawskich uczelni pedagogicznych. W 2014 roku nagrodzona Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

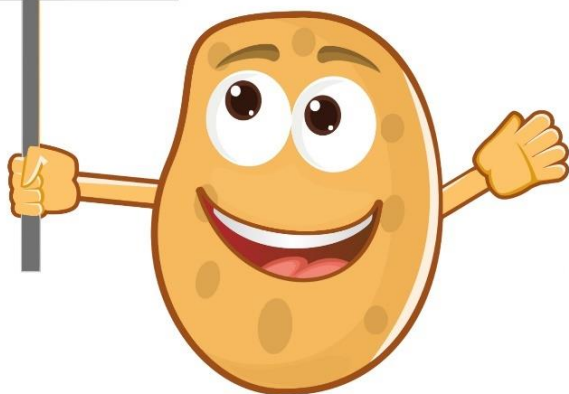
Fundacja Anny Florek

CZAS DZIECIŃSTWA

Mamy zaszczyt zaprosić wszystkich przyjaciół
Fundacji CZAS DZIECIŃSTWA
oraz przedszkolaków i absolwentów
Społecznego Przedszkola Integracyjnego
wraz z rodzinami na spotkanie integracyjne:

DZIEŃ KARROCHA

**ZAPRASZAMY
10 WRZEŚNIA
11:00**

Tradycyjnie biletem wstępu jest ziemniaczana potrawa.

